

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

İzmir'in Urla ilçesi Demircili Koyu'nda bulunan Gökbeş isimli gemiyle ilgili süreç, kaçak gemi sökümünün ötesine geçen ciddi bir kamu denetimi ve çevre koruma sorununa dönüşmüştür. Bakanlığınız İzmir İl Müdürlüğü tarafından yapılan 6 Ocak 2026 tarihli denetimde, Gökbeş isimli geminin karaya yanaştırıldığı, oksijen kaynaklarıyla kesilmeye başlandığı, kesilen parçaların sahile bırakıldığı ve söküm işlemi için Çeşme Liman Başkanlığından izin alınmadığı tespit edilmiştir. Bu tespit üzerine Çevre Kanunu kapsamında 2 milyon 346 bin TL idari para cezası uygulanmış ve sorumlular hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulduğu ifade edilmiştir.

Ancak aradan geçen aylara rağmen gemi Demircili Koyu'ndan kaldırılmamış, geminin bulunduğu yerde sökülemediği belirtilmesine karşın 8 Ağustos 2026 tarihinde yeniden kaçak söküm girişiminde bulunulduğu kamuoyuna yansımıştır. Bu gelişme üzerine Urla Belediyesi tarafından geminin bulunduğu alanda 24 saat zabıta nöbetine başladığı belirtilmektedir.

Daha önce konuyla ilgili Bakanlığınıza verilen yazılı soru önergesine verilen yanıtta bakanlığınız tarafından yapılan resmi işlemler sıralanmış olmakla birlikte, geminin bulunduğu hassas kıyı alanına nasıl getirildiği, çevresel risklerin boyutu, geminin neden aylarca kaldırılmadığı ve hangi kurumun kaldırma işlemini gerçekleştireceği konularında kamuoyunun sorularına açıklık getirilmemiştir.

Öte yandan kaçak sökümün, rutin ve sürekli kamu denetimi sonucunda değil, yurttaşların ve çevre mücadelesinin uyarı ve ihbarları sonucunda gündeme gelmiş olması, doğal ve arkeolojik açıdan hassas bir alandaki denetim mekanizmalarının etkinliği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızca Gökbeş gemisinin bulunduğu Demircili Koyu ve çevresinde 6 Ocak 2026 tarihinden bugüne kadar kaç kez denetim yapılmıştır? Bu denetimlerin tarihleri ve sonuçları nedir?
2. 8 Ağustos 2026 tarihinde gerçekleştiği belirtilen yeniden kaçak söküm girişiminden Bakanlığınız ne zaman haberdar olmuştur? Bakanlığınızın bu olayla ilgili yaptığı idari veya adli işlem var mıdır?

3. Bir kez kaçak sökümler yaptığı resmi olarak tespit edilen ve hakkında idari para cezası ile suç duyurusu bulunan bir gemide, ikinci kez kaçak sökümler girişiminde bulunulabilmesini Bakanlığınız nasıl değerlendirmektedir?
4. Gökbeş gemisinin ve bulunduğu kıyı alanının su, sediment, kıyı toprağı, deniz canlıları, asbest, ağır metal, hidrokarbon, sintine suyu, yağ ve diğler tehlikeli maddeler açısından güncel olarak incelenmesi amacıyla herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmışsa sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
5. Bakanlığınız, kaçak sökümler yapılmak istenen Gökbeş gemisinde (gemi yükü değil, donanım malzemesi olarak) asbest ve diğler tehlikeli maddelerin bulunup bulunmadığına ilişkin ayrıntılı bir envanter çalışması yapmış mıdır? Yapılmamışsa bunun gerekçesi nedir?
6. Geminin bulunduğu bölgede deniz ve kıyı ekosisteminin etkilenme düzeyini belirlemek amacıyla bağımsız üniversiteler ve uzman kuruluşların katılımıyla kapsamlı bir bilimsel araştırma yapılması düşünülmekte midir?
7. Gökbeş gemisinin Demircili Koyu'ndan kaldırılması konusunda Bakanlığınızın doğrudan veya koordinasyon sorumluluğı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa geminin kaldırılması için belirlenmiş somut bir tarih ve takvim var mıdır?
8. Geminin kaldırılmasına ilişkin farklı kurumlar arasında bir görev ve yetki belirsizliğı bulunduğu doğru mudur? Doğruysa bu belirsizliğın giderilmesi için hangi kurumlar arasında koordinasyon sağlanmaktadır?
9. Kaçak sökümlerden sorumlu kiğı veya şirket hakkında uygulanan 2 milyon 346 bin TL idari para cezası tahsil edilmiş midir? Söz konusu kiğı veya şirket hakkında başlatılan diğler idari ve adli süreçler hangi aşamada mıdır?
10. Gökbeş gemisinin bulunduğu alanın doğal ve arkeolojik değlerleri dikkate alınarak, geminin kaldırılması sürecinde yeni bir çevresel tahribata yol açılmaması için hangi teknik ve bilimsel önlemler alınacaktır?
11. Bir geminin kaçak sökümlerinin engellenmesinin, merkezi idarenin sürekli denetimi yerine yerel yönetim zabıtasının 24 saat nöbet tutmasına bağılı hale gelmesini Bakanlığınız yeterli ve kabul edilebilir bir kamu denetimi yöntemi olarak görmekte midir?
12. Bakanlığınız, Gökbeş olayı sonrasında doğal sit, kıyı ve diğler hassas alanlarda gemi sökümlerine yönelik denetim ve yaptırım mekanizmalarının yetersiz kaldığını kabul etmekte midir? Bu konuda yeni bir mevzuat veya denetim düzenlemesi yapılması planlanmakta mıdır?
13. Doğal yaşam alanlarında ağır ve geri dönölmez çevresel tahribata yol açan eylemlerin yalnızca idari yaptırımlarla karşılanmasının yeterli olmadığı açıktır. Bakanlığınız, ekokırımın ağır çevresel suç olarak ceza hukuku kapsamında ayrıca düzenlenmesine ilişkin bir çalışma yürütmekte midir?